

Busser, breve og Bahamas – et kikk på komponenterne i fCk

Resumé:

I nærværende arbejdsrapport ses på komponenterne i fCk, med henblik på at afgøre, om det er rimeligt at betragte udviklingen i fCk som udviklingen i forbruget af kollektiv transport.

Det konkluderes, at udviklingen i de andre komponenter er temmelig forskellig fra udviklingen i kollektiv transport, hvorfor det er betænkeligt at modellere valget af kollektiv transport på grundlag af fCk.

I appendiks findes en gennemgang af de ADAM-variabler, som beskriver udviklingen i forbrug og anskaffelse af biler.

NAD01N00.WPD

Nøgleord: Kollektiv transport, dekomponering

Modelgruppepapirer er interne arbejdsrapporter. De konklusioner, der drages i papirerne, er ikke endelige og kan være ændret inden opstillingen af nye modelversioner. Det henstilles derfor, at der kun citeres fra modelgruppepapirerne efter aftale med Danmarks Statistik.

I modelgruppepapiret *Valg mellem benzin og kollektiv transport* (Niels Arne Dam og Martin Rasmussen 8. juni 2000) bestemmes valget mellem kollektiv transport, fCk , og forbruget af benzin, fCg , som en funktion af de relative priser. IMAR og NAD 8. juni 2000 anvendes samme grundlæggende metodik, idet valget i yderste nest står mellem fCk og et aggregat for privat transport, som består af en kombination af forbruget af biler (baseret på bilparken Kcb) og fCg .

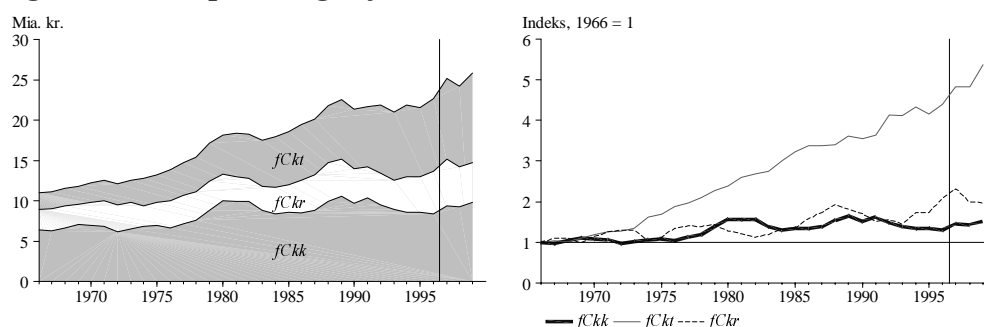
Der har imidlertid vist sig problemer med validiteten af denne modellering, idet fCk består af mere end kollektiv transport; den kan således dekomponeres i følgende tre poster, idet vi introducerer en nomenklatur, som anvendes i resten af nærværende papir:

$fCkk$	Køb af transportydelser (Nationalregnskabet, konsumgruppe 7300)
$fCkt$	Telefon, telefax og porto mv. (NR, konsumgruppe 8100)
$fCkr$	Pakkede ferierejser (NR, konsumgruppe 9600)

Begrundelsen for aggregeringen af disse forbrugsgoder kan findes i nationalregnskabet. Således findes $fCkk$ og $fCkt$ begge i hovedgruppen *Anden transport og kommunikation* (konsumgruppe 79) i NR's inddeling af det private konsum efter formål. Videre finder man i NR's erhvervsgruppering *Transportvirksomhed, post og telekommunikation*, at denne indeholder rejsebureauvirksomhed (branchekode 631130). Selv om $fCkr$ således ikke placeres sammen $fCkk$ og $fCkt$ i NR's inddeling efter formål, er de altså i ADAM blevet aggregeret sammen, idet man velsagtens har vægtet besægtningen på produktionssiden højere. Man skal dog i den forbindelse også huske, at ADAMs forbrugsgrupper blev defineret på et tidspunkt, hvor ADAM var en ren konjunktural model.

En dekomponering af fCk er anskueliggjort i figur 1.

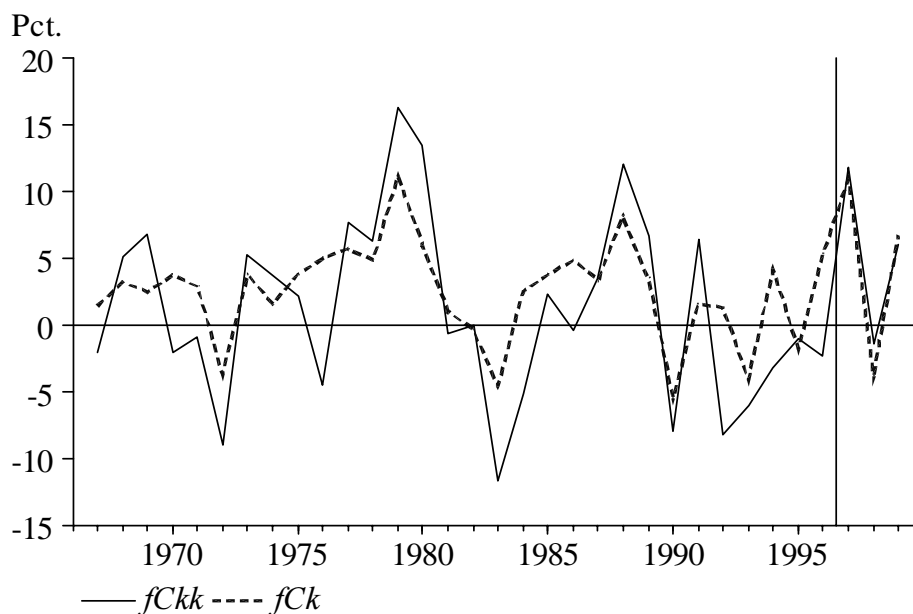
Figur 1. Dekomponering af fCk

Som det ses, er udviklingen i $fCkk$ væsensforskellig fra udviklingen i fCk , hvorfor vi nødvendigvis må få misvisende resultater, når vi opfatter fCk som forbruget af kollektiv transport i adfærdsrelationerne. Den primære årsag til divergensen ses at være den støtte og kraftige vækst i telekommunikation, $fCkt$. $fCkr$ ser dog også ud til i et vist omfang at svinge modsat $fCkk$.

Divergensen mellem fCk og $fCkk$ fremgår tilsvarende tydeligt, hvis vi betragter vækstraterne i de to variabler, jf. figur 2.

Figur 2. Årlige vækstrater i fCk , hhv. $fCkk$

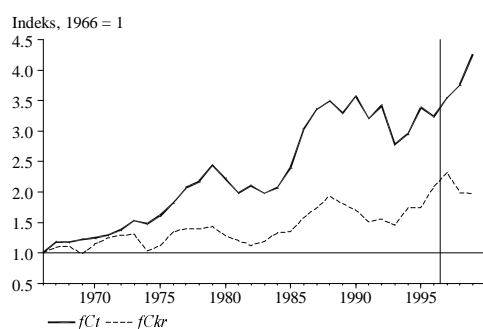
I Peter Rørmoses PADS-system er konsekvensen af at dekomponere fCk , at man estimerer signifikante positive krydspriselasticiteter mellem $fCkk$ og fCg , hhv. fCb , hvor de samme elasticiteter beregnet på fCk var insignifikante og/eller negative.

I dette lys må man vel overveje, om en ny opdeling af forbrugsgrupperne i ADAM er ønskelig.

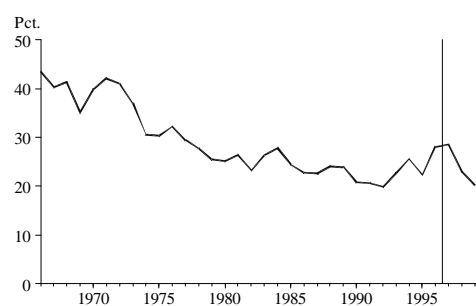
Pakkede ferierejser og turistrejser

En mulighed for en alternativ opdeling af forbruget er at flytte $fCkr$ fra fCk til privatforbruget af turistrejser, fCt , idet disse må formodes at svinge sammen. Som det fremgår af figur 3 og 4, kan en vis samvariation ikke afvises, men den er langt fra så høj, som man kunnet have ønsket sig, hvis denne opdeling skulle forsøges.

Figur 3. $fCkr$ og fCt

Figur 4. $fCkr$ sat i forhold til fCt

En omplacering af $fCkr$ til fCt er også forbundet med visse institutionelle problemer; idet fCt er ren import ($fCt = fMt$), ville det være nødvendigt at dekomponere et eventuelt aggregat af de goder for at bestemme fMt . En sådan dekomponering synes ikke umiddelbart oplagt, jf. figur 4.

Appendiks

Variabler for bilpark og bilforbrug i ADAM

I forbindelse med de ovenfor nævnte papirer om en ny transportmodel har der meldt sig en vis tvivl om, hvordan transportforbruget hidtil havde været modelleret i ADAM, herunder specielt sammenhængen mellem de forskellige beholdnings- og strømstørrelser. Den primære kilde til en indsigt heri er *Privat forbrug og boliginvesteringer i ADAM* (Arbejdsnotat nr. 24, 1988). Med udgangspunkt i dette notat og dokumentationen til den nuværende version af ADAM (april, 2000) redegør vi i det følgende kort for seks variabler, som beskriver beholdningen, anskaffelsen og ydelsen af køretøjer, hvilket hovedsageligt vil sige biler:

- fCb Husholdningernes anskaffelse af køretøjer, jf. Nationalregnskabet, tabel 7.2, konsumgruppe 7100.
- $fCb2$ Ydelsesudtryk beregnet som afskrivninger på fCb i form af et fordelt lag. Afskrivningerne er baseret på antagelse om en levetid på 6 år og en afskrivningsrate på $\frac{1}{3}$. Bemærk, at $Cp4 = Cp - Cb + Cb2$.
- $Kcb2$ Imputeret bilbeholdning opgjort i faste priser. Beregnet på grundlag af fCb og $fCb2$.
- Kcb Bilpark i 1000 stk. Summen af personbiler til privat kørsel og skolekørsel jf. fx St.Å. 1999, tabel 349.
- $bfcbl$ Konjunkturfølsom afskrivningsrate i bilkøbet. Den svinger procyklisk omkring $\frac{1}{3}$.
- $bkcb$ Afskrivningsrate for personbilparken. Denne beregnes ud fra bilkøbet fCb omregnet til styk fratrukket ændringerne i Kcb . Til omregningen af fCb fra 1995-kr. til antal biler er den gennemsnitlige bilpris sat til ca. 170.000 kr. i 1995-priser.¹

---

¹Noget tyder på, at dette i virkeligheden er gennemsnitsprisen på en bil i 1990-priser, mens den i 1995-priser snarere er 185.000 kr, jf. St.Å. 1997, tabel 323.